

ENERJİ MƏSƏLƏLƏRİNİ TƏNZİMLƏMƏ AGENTLİYİNİN 2020-Cİ İL ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR

İLLİK HESABAT

Fəsil I

ENERGETİKA SUBYEKTLƏRİ VƏ İSTEHLAKÇILARLA İŞ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində yeni, yaxud yenidən qurulan, həmçinin enerji təchizat sxemini dəyişən elektrik qurğularının layihələrinin və qaz təchizatı sahəsində tikilən, yenidən qurulan obyektlərin layihə sənədlərinin razılaşdırılması üzrə:

Hesabat dövrü ərzində elektrik enerjisi üzrə 264 ədəd (58 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 206 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusunun layihə sənədi razılaşdırılmış, 66 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Hesabat dövrü ərzində 3690 ədəd tikinti obyektinin qaz təchizatı üçün hazırlanmış layihə sənədi razılaşdırılmış, 66 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Araşdırma aparılarkən layihələrdə aşağıda qeyd edilən pozuntu hallarına yol verildiyi müəyyən olunmuşdur:

- texniki şərtlərdə qoyulan tələblərdən kənara çıxmalar;
- elektrik veriliş xətlərinin trassasının kommunikasiyası olan müəssisələrlə razılaşdırılmaması;
- elektrik avadanlıqlarının texniki xarakteristikalarının tam şəkildə qeyd olunmaması;
- işçi layihənin qaz paylayıcısı ilə razılaşdırılmaması;
- qaz qurğularının texniki xarakteristikalarının tam şəkildə qeyd olunmaması.

Layihələrdə yol verilən pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində müraciət edənlərə Agentlik tərəfindən metodiki yardım göstərilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik edilmişdir.

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində istismara buraxılış aktlarının verilməsi üzrə:

Hesabat dövrü ərzində elektrik enerjisi üzrə 215 ədəd (45 ədədi 0.4 kV-luq şəbəkədən, 170 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusu üçün istismara buraxılış aktı verilmişdir.

Elektrik qurğuları üçün istismara buraxılış aktının verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- layihədən kənara çıxmalar;
- təhlükəsizlik texnikasına dair tədbirlərin görülməməsi;
- ölçü-sınaq sənədlərinin tam olmaması.

Aşkar edilmiş qüsurların aradan qaldırılması istiqamətində müraciət edənlərə Agentlik tərəfindən metodiki yardım edilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik

göstərilmişdir. Həmin qüsurlar aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında baxışlar keçirilərək istismara buraxılış aktları verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsi üzrə:

Hesabat dövrü ərzində təbii qaz istehlakçılarının təqdim etdikləri 684 ədəd razılaşdırılmış layihəyə uyğun olaraq tikintisi başa çatdırılmış sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- sənaye qaz qurğularının texniki pasportlarının təqdim olunmaması;
- tikinti norma və qaydalarının tələblərinin pozulması;
- layihəyə uyğun olaraq qurğu və avadanlıqların tam quraşdırılmaması.

Müraciət edənlərə müvafiq qüsurların aradan qaldırılması üzrə Agentlik tərəfindən məsləhətlər verilmiş, metodiki köməklik göstərilmişdir. Həmin qüsurlar aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Büdcədən maliyyələşən müəssisə və təşkilatların elektrik qurğularında və qaz təchizatı sahəsində aparılmış texniki yoxlamalar üzrə:

Hesabat dövrü ərzində büdcədən maliyyələşən müəssisələrdə təsdiq olunmuş iş planına uyğun olaraq elektrik qurğularının texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmasının və elektrik enerjisindən istifadənin vəziyyəti ilə bağlı 219, qazdan səmərəli istifadənin və qaz qurğularının etibarlı istismarının təmin edilməsi, həmçinin, müvafiq sahəyə dair normativ hüquqi aktların tələblərinə əməl olunması vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə 212 texniki yoxlama aparılmışdır. Aşkar olunan pozuntuların aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Elektroenergetika müəssisəsi ilə enerji təchizatı müəssisəsi arasında quraşdırılmış elektrik sayğaclarının yoxlanması üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın 7.15-ci bəndinin tələblərinə əməl olunmasının yoxlanılması məqsədi ilə Agentlik tərəfindən müvafiq olaraq "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə 80 ədəd elektrik sayğacının texniki vəziyyətinə baxış keçirilmiş, cərəyan transformatorlarının sxemləri və əmsalları yoxlanılıb möhürlənmiş, sayğaclar kompüterlə oxunmuş və aşkar olunan qüsurlar sənədləşdirilmişdir.

Regionlarda elektrik enerjisi təchizatının yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan işlər üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin ölkədə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatların dəqiələşdirilərək mütəmadi olaraq yeniləşdirilməsi və zəruri tədbirlərin görülməsi istiqamətində işlərin

intensivləşdirilməsi və nəticəsi haqqında Nazirlər Kabinetinə məlumat verilməsi barədə 2020-ci il 27 fevral tarixli 2971 nömrəli tapşırığının icrası ilə əlaqədar Energetika Nazirliyinin 2020-ci il 4 may tarixli F-53 nömrəli əmri ilə yaradılmış İşçi qrupunun üzvləri, müvafiq yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və enerjitəchizatı müəssisəsinin əməkdaşları ilə birlikdə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatlar dəqiqləşdirilmiş, nəticəsi barədə Energetika Nazirliyinə məlumat verilmişdir. Bu istiqamətdə məlumatların yeniləşdirilməsi məqsədilə işlər mütəmadi olaraq davam etdirilir.

Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində daxil olmuş şikayətlərin araşdırılması üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Agentliyə bilavasitə istehlakçılardan, Energetika Nazirliyindən və digər qurumlardan daxil olmuş elektrik enerjisi təchizatı üzrə 3176, qaz təchizatına dair 707, istilik təchizatı üzrə 57 şikayət mahiyyəti üzrə araşdırılmışdır. Həmin araşdırmalar nəticəsində aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması üçün qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tədbirlər görülmüşdür.

Araşdırma zamanı müəyyən edilmişdir ki, həmin şikayətlərin əksəriyyəti aşağıdakı pozuntularla bağlı olmuşdur:

Elektrik enerjisi təchizatı üzrə:

- xəbərdarlıq edilmədən qanunsuz olaraq elektrik enerjisinin dayandırılması;
- gərginliyin normadan aşağı olması;
- iddia müddəti keçmiş borcların istehlakçılardan tələb olunması;
- tərtib olunmuş aktlara görə yenidən hesablaşmaların düzgün aparılmaması;
- elektrik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması;
- istehlakçıların elektrik şəbəkəsinə qoşulması zamanı enerji təchizatı müəssisəsi tərəfindən mövcud qaydaların tələblərinə əməl olunmaması.

Qaz təchizatı üzrə:

- qazın təzyiqinin normadan aşağı olması;
- qaz təchizatında fasilələrin yaranması;
- qazpaylayıcı tərəfindən tərtib olunmuş aktlara görə əlavə hesabatların aparılması;
- fərdi yaşayış evlərinin qazlaşdırılması və qaz sayğaclarının quraşdırılması;
- sahibkarlıq obyektlərində təzyiq tənzimləyicilərinin yerinin dəyişdirilməsi;
- baş vermiş qaz sızmalarının aradan qaldırılması;
- təbii qazın keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması.

İstilik enerjisi təchizatı üzrə:

- mənzillərin mərkəzləşmiş istilik sistemi ilə təmin edilməməsi;
- istilik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması;
- istilik enerjisinin təchizatında temperaturun normadan aşağı olması.

Hesabat dövrü ərzində elektrik enerjisi və qaz təchizatı üzrə hər biri 4 olmaqla cəmi 8, istilik təchizatı üzrə isə 1 şikayətin əsassız olduğu müəyyən edilmiş, bu barədə şikayətçilər kifayət qədər məlumatlandırılmışdır.

Digər şikayətlərin araşdırılması zamanı aşkar edilmiş qayda pozuntularının aradan qaldırılması üçün aidiyyəti üzrə icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Vətəndaşlar tərəfindən müraciətlərin həllində göstərilmiş köməliyə görə Agentliyə elektrik enerjisi təchizatı ilə bağlı 133, qaz təchizatı üzrə 43, istilik təchizatı ilə əlaqədar isə 2 təşəkkür məktubu daxil olmuşdur.

İnzibati xəta haqqında işlərə baxılması üzrə:

Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə Agentlik tərəfindən ümumilikdə 185 ədəd inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilmiş, onlardan 142-si baxılması üçün Energetika Nazirliyinə göndərilmişdir. “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “İnzibati xətalər haqqında işlərə baxmağa səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi barədə” 2017-ci il 23 fevral tarixli 1256 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin yaradılması haqqında” 2017-ci il 22 dekabr tarixli 1750 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” ölkə Prezidentinin 2020-ci il 17 avqust tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə əlaqədar Energetika Nazirliyinin 2020-cil 24 avqust tarixli F-95 nömrəli əmrindən sonra Agentlik tərəfindən tərtib edilmiş 43 ədəd inzibati xəta haqqında protokola və digər qurumlardan daxil olmuş inzibati xəta haqqında protokollara, o cümlədən inzibati xəta haqqında iş üzrə icraata başlanılması haqqında qərarlara (cəmi 31 ədəd) Agentlik tərəfindən baxılaraq müvafiq qərarlar qəbul olunmuşdur. Belə ki:

Sıra №	İnzibati xətanın növü (İXM-nin maddəsinin nömrəsi)	Daxil olmuş (ədəd)	O cümlədən:			
			İnzibati tənbeh tətbiq edilməsi haqqında qərarlar (ədəd)		Xitam verilən (ədəd)	Geri qaytarılan (ədəd)
			Cəmi	Onlardan: “ASAN ödəniş” sistemine yerləşdirilmiş		
1	inzibati cərimə 282.1	73	52	52	16	5
2	inzibati cərimə 279.0.2	1	1	1		
Cəmi:		74	53	53	16	5

Hesabat dövrü ərzində Agentlik tərəfindən aparılmış araşdırmalar nəticəsində ümumilikdə 11 obyektin elektrik qurğu və avadanlıqları Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nın, 8 obyektin qaz qurğularının isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nın tələbləri pozulmaqla texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik enerjisi və qazpaylayıcı şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmiş, müvafiq tədbirlər görülməklə sənədləşməsi təmin olunmuşdur.

Texniki Şuraların fəaliyyəti üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Energetika Nazirliyinin 2020-ci il 25 iyul tarixli F-89 nömrəli Əmri ilə Şamaxı “ASAN xidmət”, Kürdəmir “ASAN xidmət”, Tovuz “ASAN xidmət”, Ağcabədi “ASAN xidmət” mərkəzlərində və Xaçmaz “KOB evi”ndə Texniki Şuralar yaradılaraq Şuraların sayı 17-ə çatdırılmışdır.

Hesabat dövrü ərzində 1 sayılı “ASAN Kommunal”, 2 sayılı “ASAN Kommunal”, Sumqayıt “ASAN xidmət”, Gəncə “ASAN xidmət”, Sabirabad “ASAN xidmət”, İmişli “ASAN xidmət”, Masallı “ASAN xidmət”, Quba “ASAN xidmət”, Bərdə “ASAN xidmət”, Mingəçevir “ASAN xidmət”, Qəbələ “ASAN xidmət”, Şəki “ASAN xidmət”, Şamaxı “ASAN xidmət”, Kürdəmir “ASAN xidmət”, Tovuz “ASAN xidmət”, Ağcabədi “ASAN xidmət” mərkəzlərində və Xaçmaz “KOB evi”ndə fəaliyyət göstərən Texniki Şuralara “Tikinti obyektlərinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulmasına görə qoşulma haqqı məbləği”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 27 aprel tarixli 180 nömrəli Qərarına uyğun olaraq ümumilikdə 2013 müraciət daxil olmuş, həmin müraciətlərdən 2006 müraciət qəbul edilib icra olunmuş, 7 müraciətin isə təqdim edilmiş sənədlərdə aşkar olunmuş çatışmazlıqlar səbəbindən icrasından imtina edilmişdir.

Energetika sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Agentliyin Nizamnaməsinin 3.1.5-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə “İstehlakçıların istilik enerjisinin təchizatında kəsintilərə dair limitlərin müəyyənləşdirilməsi və qaz paylayıcısı tərəfindən kəsinti limitlərini keçməsinə görə istehlakçılara kompensasiya ödənilməsi Qaydaları”nın layihəsinin hazırlanması üçün müxtəlif mənbələrdən məlumatlar alınmış və təhlillər aparılmışdır.

Elektrik enerji təchizatı müəssisələri tərəfindən SAİDİ (kəsintilərin orta müddət göstəricisi) və SAİFİ (kəsintilərin orta tezlik göstəricisi) hesablama metodikasının təhlil olunması məqsədilə 05.10.2020-ci il tarixində Agentliyin və “Azərişiq” ASC-nin mütəxəssislərinin iştirakı ilə görüş keçirilmiş, müzakirələr aparılmış, hər iki tərəfdən əlaqələndirici şəxslər təyin olunmuş və 2020-ci il üzrə orta hesabla istehlakçıya elektrik enerjisinin verilişində yaranmış fasilələr (açılmalar) barədə məlumatların Agentliyə təqdim olunması barədə qərar qəbul edilmişdir. “Azərişiq” ASC tərəfindən təqdim olunmuş 2020-ci il üzrə məlumatlar əsasında SAİDİ və SAİFİ göstəriciləri hesablanmış və təhlillər aparılmışdır.

Qaz sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Agentliyin Nizamnaməsinin 3.1.28-ci və 3.1.29-cu yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyin edilməsi, eləcə də tənzimləmə prosedurlarının və nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı araşdırmalar aparılmış, tədbirlər görülmüşdür. Həmin tədbirlərə uyğun olaraq Neft Qaz Çıxarma İdarələri və qaz paylayıcı məntəqələrdə yoxlamalar təşkil olunmuş, axın qaz xromatoqraflarının texniki baxışı keçirilmiş, müvafiq ölçü qovşaqlarından qaz nümunələri götürülərək laboratoriya şəraitində analiz edilmiş, planlaşdırılmış və plandankənar yoxlamalar nəticəsində keyfiyyət standartlarına cavab verməyən qazın paylayıcı şəbəkəyə ötürülməsinin qarşısı alınmışdır.

Eyni zamanda, “Azərenerji” ASC-nin “Azərbaycan” İES-ə təhvil verilən qaz sərfinin hesabatının dəqiq aparılması və keyfiyyət göstəricilərinə operativ nəzarət edilməsi

məqsədlə qazın tərkibini təyin edən axın qaz xromatoqrafının quraşdırılması üçün SOCAR-a və "Azərenerji" ASC-yə müraciət olunmuş və "Qaz İxrac" İdarəsinə məxsus "Azərbaycan" İES qaz ölçü qovşağında axın qaz xromatoqrafının quraşdırılması təmin edilmişdir.

Qaz təchizatı müəssisələri tərəfindən SAİDİ (kəsintilərin orta müddət göstəricisi) və SAİFİ (kəsintilərin orta tezlik göstəricisi) hesablama metodikasının təhlil olunması məqsədilə "Azəriqaz" İB-dən 2020-ci il üzrə qazpaylayıcı şəbəkədə baş vermiş kəsintilərlə bağlı (planlı və plandankənar) məlumatlar əldə edilmişdir. Belə ki, Bakı şəhəri və regionlar nəzərə alınmaqla bütün qaz xidmət sahələri üzrə istehlakçıların qaz təchizatında baş vermiş kəsintilər barədə məlumatlar gündəlik Agentliyə təqdim olunur. "Azəriqaz" İB tərəfindən təqdim olunmuş 2020-ci il üzrə məlumatlar əsasında SAİDİ və SAİFİ göstəriciləri hesablanmış və təhlillər aparılmışdır.

Ölkədə nəql olunan, paylanan və istehlak olunan qazın keyfiyyətinin və uçotunun müvafiq standartların tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə SOCAR-ın "ROCWEB" informasiya portalı vasitəsilə ölçü qovşaqlarından alınan qazın keyfiyyət göstəricilərinə və digər parametrlərinə daha ətraflı və operativ nəzarət edilir.

Fəsil II

STRATEGİYANIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ İNNOVASIYALAR ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Strateji planlaşdırma və innovasiyalar sahəsində aparılmış təhlillər və hazırlanmış təkliflər üzrə:

İstehsal, ötürmə və paylama sahəsində aparılmış təhlillər üzrə:

- "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinin icrası məqsədilə elektroenergetika sahəsində rəqabətə əsaslanan liberal bazar modelinə mərhələli keçidin və bu sahəyə özəl investisiyaların cəlb edilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi fəaliyyətlərinin hüquqi və idarəçilik nöqtəyi-nəzərindən ayrılması ilə bağlı konseptual əsaslandırma sənədi hazırlanmış və Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

- "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.1-ci bəndinin icrası ilə əlaqədar Avropa İttifaqının "Energetika sektorunun inkişafı məqsədilə Azərbaycan hökumətinə dəstək layihəsi" çərçivəsində "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunun uzunmüddətli inkişaf Strategiyası"nın layihəsi üzrə rəy və təkliflər hazırlanmışdır.

Yanacaq-enerji ilə əlaqədar təkliflərin verilməsi üzrə:

- Ölkədə qaz təchizatı sisteminin səmərəliliyini artırmaq, istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsinin təmin etmək üçün bu sahədə islahatların aparılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanmasına dair yenidən işlənmiş texniki tapşırıq istilik təchizatının icra edilmiş texniki tapşırığı və "Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə təbii qaz təchizatı ilə bağlı nəzərdə tutulmuş tədbirlərlə müqayisəli araşdırılmış və rəylər hazırlanmışdır.

- Səmərəliliyin və etibarlılığın artırılması, həmçinin, investisiya cəlb edilməsinin və liberallaşdırılmasının təmin edilməsi məqsədilə "Azəristiliktəchizat" ASC-nin istismarında

olan 527 ədəd istilik mənbəyi üzrə məlumatlar təhlil edilərək pilot investisiya layihələrinin prioritetliyinin müəyyənləşdirilməsinə yanaşma işlənmiş, ehtimal olunan dəyərin müəyyənləşdirilməsinin nümunəvi hesabatı və xərcləri ödəyən tarif həddinin müqayisəli hesabatı aparılmış, bütün bu məlumatlar ümumiləşdirilməklə texniki-iqtisadi əsaslandırma hazırlanaraq təkliflər tərtib edilmiş və Energetika Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

- “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icra vəziyyəti haqqında 2019-cu il üzrə “Azərenerji” ASC-nin yekun hesabatı əsasında kiçik SES-lərə investisiya qoyuluşları sənədi araşdırılaraq təqdimat hazırlanmışdır.

Tənzimləmə siyasəti üzrə:

- “Dövlət tərəfindən tənzimlənən qiymətlə yanacaq təmin edilən və müvafiq icazə (lisenziya) əsasında istilik elektrik stansiyasında enerji istehsal edən istehsalçıların tənzimləmə dövrü üçün səmərəlilik göstəricilərinin yol verilən həddinin müəyyənləşdirilməsinə dair Metodiki Göstəriş” sənədinin layihəsi hazırlanmış və münasibət bildirilməsi üçün Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

- “Ötürmə və paylama sahəsində icazə (lisenziya) sahiblərinin şəbəkələrində elektrik enerjisinin ümumi itkilərinin tənzimləmə dövrü üçün yol verilən həddinin müəyyənləşdirilməsinə dair Metodiki Göstəriş” sənədinin layihəsi hazırlanmış və münasibət bildirilməsi üçün Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

- Energetika Nazirliyinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanmış tələbatın proqnoz göstəriciləri təhlil edilmiş və tələbatın qarşılınması ilə bağlı yeni elektrik stansiyasının tikilməsinin iqtisadi və texniki əsasları ilə bağlı təkliflər hazırlanmışdır.

Qarşılıqlı əməkdaşlıq üzrə:

- Kommunal xidmətlər sahəsində dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığının inkişaf etdirilməsi məqsədilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi ilə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın strateji istiqamətləri sənədi hazırlanmış və birgə əməkdaşlıq çərçivəsində sahibkarlar üçün videokonfrans formatında “Elektroenergetika sahəsində kiçik və orta biznes üçün imkanlar” mövzusunda təqdimat keçirilmiş, sahibkarları maraqlandıran suallar cavablandırılmışdır.

- “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi” üzrə gələcək pik yüklərinin proqnoz göstəricilərinin və onun qarşılınması üçün yeni generasiya güclərinin yaradılmasına dair araşdırmalar aparılaraq təkliflər hazırlanmış və aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

- Enerji Xartiyası tərəfindən hazırlanmış “2021-2025-ci illər üzrə enerji səmərəliliyinə dair birinci milli fəaliyyət planı” təhlil edilmiş, elektroenergetika sahəsi ilə bağlı yanaşmaların və məlumatların düzgün tərtib edilməməsi müəyyənləşdirilmiş və müvafiq rəylər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

- SOCAR və məsləhətçi “McKinsey&Company” şirkəti tərəfindən hazırlanmış “SOCAR-ın 2035-ci ilə kimi Korporativ Strategiyası” sənədi nəzərdən keçirilmiş, sənədin videokonfrans formatında müzakirəsində iştirak edilmiş, rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

- “VPC GmbH” məsləhətçi şirkəti tərəfindən hazırlanan “Azərbaycan Elektrik Sistemində BEM-in İntegrasiyası üzrə İcra Planı”na dair yekun hesabat dərinədən öyrənilmiş, müvafiq rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

- “Azərenerji” ASC-nin sifarişi əsasında “McKinsey&Company” şirkəti tərəfindən hazırlanmış “Strateji İnkişaf Proqramı – 2030” sənədi dərinədən öyrənilərək müvafiq rəy və təkliflər hazırlanmış və baxılması üçün Energetika Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

İnvestisiyaların cəlb olunması üzrə:

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycanda bərpa olunan enerji üzrə hərəqların keçirilməsinə dəstək” layihəsi çərçivəsində cəlb olunmuş xarici və yerli mütəxəssislər tərəfindən hazırlanmış Hərəqlar qaydalarına, Kvalifikasiya sorğusu (RFQ) sənədinə, Elektrik enerjisinin alqı-satqı müqaviləsinə və Qoşulma müqaviləsinə dair rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

Avropa İttifaqı ərazisində elektrik enerjisi və qaz təchizatı sahəsində liberal bazar münasibətlərinin inkişafı və bu sahədə daxili bazarların strukturunun müasir təşkilinə dair ümumi qaydaları özündə əks etdirməklə son mütərəqqi qanunvericilik toplusu olan “Bütün Avropalılar üçün Təmiz Enerji” IV Paketi (Clean energy for all Europeans package) barədə materiallar toplanaraq onun qarşıya qoyduğu məqsədlər/hədəflər Avropa İttifaqının bu sahədə formalaşmış normativ-hüquqi bazası əsasında ayrı-ayrı istiqamətlər üzrə araşdırılmışdır.

Energetika sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi məqsədilə investisiyaların qiymətləndirilməsi, Almaniya Federativ Respublikasında qəbul edilmiş yaşıl-hidrogen strategiyası, Rusiya Federasiyasında mikrogenerasiyanın inkişaf perspektivləri, Koreyanın enerjisistemi və elektrik enerjisi bazarının quruluşu, innovasiya müsabiqələri, enerji keçid indeksi, dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı əsasında investisiya layihələrinə dair Türkiyə Respublikasının təcrübəsi, həmçinin, Gürcüstan Milli Enerji və Su Təchizatı Tənzimləmə Komissiyasının (GNERC) 2019-cu il üzrə illik hesabatı əsasında Gürcüstanın qaz və su təchizatı sektorları üzrə araşdırmalar aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikasında külək enerjisindən istifadənin inkişaf perspektivləri, həmçinin, elektrik enerjisinin istehsalı sahəsinə dövlət-özəl sektor tərəfdaşlıq modeli əsasında investisiyaların cəlb edilməsi imkanları üzrə araşdırmalar aparılmışdır.

Fəsil III

HÜQUQİ TƏMİNAT VƏ TEXNİKİ NORMATİV TƏNZİMLƏMƏ İSTİQAMƏTİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Qanunvericilik istiqamətində görülmə işlər üzrə:

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamı ilə verilmiş tapşırığa müvafiq olaraq, habelə “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “Tədbirlər Planı”nın 1.1.1-ci yarım bəndinin icrası məqsədi ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycanda yeni yaradılan Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin

fəaliyyətinə dəstək” layihəsi çərçivəsində, nüfuzlu beynəlxalq məsləhətçi olan “DNV GL” şirkəti cəlb edilməklə, Azərbaycan Respublikasında energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyicinin statusunu, fəaliyyətinin hüquqi əsaslarını və prinsiplərini, tənzimləmə üsullarını, məqsəd və vəzifələrini, strukturunu və işinin təşkilini, funksiya və səlahiyyətlərini, habelə fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri müəyyən edən “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi, həmçinin, sözügedən Qanun layihəsinin qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar qüvvədə olan normativ hüquqi aktlara dəyişiklik layihələri hazırlanmış, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən bildirilən rəy və təkliflər nəzərə alınmaqla daha da təkmilləşdirilmişdir. Hazırlanmış layihələr “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) vizalarının toplanılması mərhələsindədir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 5 dekabr tarixli 1673 nömrəli Sərəncamı ilə verilən tapşırığın icrası məqsədilə, habelə Azərbaycan Respublikasında enerji istehsalı portfelində bərpa olunan enerji mənbələrinin payının 30%-ə çatdırılması və 2030-cu ilədək 1500 MVt günəş və külək elektrik stansiyalarının şəbəkəyə qoşulması hədəfləri nəzərə alınmaqla, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələri (külək və günəş) üzrə pilot layihələr çərçivəsində elektrik stansiyalarının elektrik enerjisi şəbəkəsinə qoşulması, bərpa olunan enerji mənbələrinin elektrik enerjisi şəbəkəsinə inteqrasiyası ilə əlaqədar şəbəkənin gücləndirilməsi proqramının həyata keçirilməsində texniki məsləhət xidmətlərinin alınması məqsədilə cəlb edilən beynəlxalq məsləhətçi “VPC GmbH” şirkəti ilə Agentlik arasında xidmət müqaviləsi bağlanmış, məsləhətçi şirkət tərəfindən təhlil və təkliflər təqdim edilmişdir.

“Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi işlənib hazırlanmış və Energetika Nazirliyi ilə razılaşdırılmışdır. Hazırda sözügedən Qanun layihəsinin qanunverciliyin tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılması ilə əlaqədar müvafiq işlər görülür.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminin (EHİS) altsistemi kimi yaradılan və Energetika Nazirliyinin operatoru olduğu kommunal sahədə idarəetmənin təmin edilməsi üçün zəruri olan məlumatların toplanıldığı və emal edildiyi informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının inteqrasiyasını, monitorinqlərin və analitik təhlillərin aparılmasını, proqnozların hazırlanmasını və qeyd edilən sahədə mərkəzləşdirilmiş elektron xidmətlərin göstərilməsini təmin edən – Kommunal Xidmətlər Vahid İnformasiya Sisteminin texniki tapşırığının formalaşdırılmasına zəruri hüquqi dəstək tədbirlərinin göstərilməsi təmin edilmişdir.

Texniki normativ tənzimləmə istiqamətində görülən işlər üzrə:

“Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16

iyul tarixli 204 nömrəli Fərmanının və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 23 iyul tarixli 547s nömrəli Sərəncamının icrası məqsədilə beynəlxalq məsləhətçi şirkət, eləcə də yerli və xarici ekspertlər cəlb edilməklə hazırlanmış “Yanacaq ehtiyatının maliyyələşdirilməsi, yaradılması, qorunması, istifadəsi, həcmi və uçotunun həyata keçirilməsi Qaydası” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 9 yanvar tarixli 2 nömrəli Qərarı ilə, “Elektrik qurğularının quraşdırılması Qaydası” 2020-ci il 11 fevral tarixli 40 nömrəli Qərarı ilə, “Elektrik və istilik qurğularının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası” 2020-ci il 11 fevral tarixli 41 nömrəli Qərarı ilə, “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası” 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrəli Qərarı ilə təsdiqlənmiş və 6 aydan sonra qüvvəyə minmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 9 yanvar tarixli 2 nömrəli Qərarı ilə təsdiqlənmiş “Yanacaq ehtiyatının maliyyələşdirilməsi, yaradılması, qorunması, istifadəsi, həcmi və uçotunun həyata keçirilməsi Qaydası”nın 1.6-cı və 3.19-cu bəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə elektrik və (və ya) istilik enerjisi istehsalı müəssisələri tərəfindən yanacağın istismar ehtiyatları ilə bağlı təqdim edilən hesabat formaları və onların təqdim edilmə qaydası və müddətləri daxil olmaqla “Yanacaq ehtiyatlarının hesablanması Metodologiyası”nın layihəsi işlənib hazırlanmışdır. Layihə, Energetika Nazirliyi tərəfindən yaradılmış İşçi qrupda Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin, Maliyyə Nazirliyinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, SOCAR-ın, “Azərenerji” ASC-nin, “Azərişiq” ASC-nin və “Azəristiliktəchizat” ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə müzakirə olunduqdan sonra, təsdiq olunması üçün Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

“Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 iyul 2020-ci il tarixli 2178 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi məqsədilə ölkədaxili əməkdaşlıq çərçivəsində “Azərkosmos” ASC ilə mümkün gələcək əməkdaşlıq nəticəsində strateji əhəmiyyətli su anbarlarında suyun güzgü səthinin dəyişməsinə uyğun anbarlardakı lokal səviyyə ölçənləri kalibrləşdirməklə su ehtiyatlarının dəqiq hesabatının təmin edilməsinə, həmçinin, ölkənin enerji təsərrüfatının proqnozlaşdırılması və tənzimlənməsi üçün əsas məlumat mənbəyi olan yanacaq-enerji balansının nisbətən daha dəqiq tərtib olunmasına nail olunması barədə təkliflər verilmişdir. Həmçinin, sözügedən Sərəncamla təsdiq edilmiş “Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsinə dair 2020-2022-ci illər üçün Tədbirlər Planı”nın 4.6-cı bəndinin icrası ilə bağlı dağ çayları sularının yığılması üçün relyefə uyğun yaradılması nəzərdə tutulan su anbarları barədə layihəyə münasibət bildirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin tələblərinə uyğun olaraq sektor üzrə fəaliyyət səmərəliliyinin yüksəldilməsi, mülkiyyət növünün şaxələndirilməsi, investorların cəlb olunması, rəqabət mühitinin yaradılmasının intensivləşdirilməsi, yeni texnologiyaların tətbiqi kimi fərqli mexanizmlərdən istifadə etməklə qarşıya qoyulan hədəflərə nail olmaq məqsədilə Energetika Nazirliyinin 22 yanvar 2020-ci il tarixli F-8 nömrəli əmrinə əsasən, Yaşma ərazisində gücü 550 MVt-a qədər olan yeni həmdövrəli qaz-turbin elektrik stansiyasının tikintisinə özəl investisiyanın cəlb olunması ilə bağlı sorğular aparılmış, layihə üzrə texniki şərtin hazırlanmasına dair müzakirələrdə təkliflər verilmiş, ərazilərin seçilməsinə dair beynəlxalq təcrübəli şirkətlərin hesabatlarının təhlili əsasında arayış hazırlanmış, investorların nümayəndələri və Energetika Nazirliyinin mütəxəssisləri ilə birgə stansiyanın tikintisi nəzərdə tutulmuş ərazilərə baxış keçirilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində Agentlik tərəfindən texniki normativ tənzimləmə istiqamətində aşağıdakı məsələ ilə bağlı rəy və təkliflər verilmişdir:

- “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin enerji keyfiyyətinin tənzimlənməsinə dair müddəalarının icrası ilə əlaqədar “Reaktiv enerjiden istifadənin səmərəliliyinin artırılması” barədə araşdırmaların aparılması nəticəsində təklif olunan tədbirlərə.

MDB-nin Elektroenergetika Şurasının İcraiyyə Komitəsindən 2020-ci il ərzində daxil olmuş aşağıda qeyd olunan müraciətlər araşdırılaraq, mütəxəssislər tərəfindən rəy və təkliflər bildirilmişdir:

- MDB iştirakçı ölkələrin Elektroenergetika Şurasının İcraiyyə Komitəsinin «Формирование общего электроэнергетического рынка государств-участников СНГ» adlı İşçi qrupun 35-ci və “Координационного совета по выполнению “Стратегии взаимодействия и сотрудничества государств-участников СНГ в области электроэнергетики” üzrə Koordinasiya Şurasının 31-ci qiyabi iclaslarına dair sənədlərə.

AYİB-in dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycan Respublikasında yeni yaradılmış Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyətinə dəstək” layihəsinin ikinci fazası çərçivəsində görülən işlər üzrə:

Beynəlxalq məsləhətçi olan “DNV GL” şirkəti cəlb edilməklə energetika sahəsində tənzimləmə subyektlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarətin həyata keçirilməsi sahəsində tənzimləmə subyektlərinin hesabat formaları, onların uçot və hesabatlarının təşkilinə dair tələblər, tənzimləmə subyektlərinin investisiya layihələrinin (proqramlarının) hazırlanması və icrasına nəzarətin həyata keçirilməsi, elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi sahəsində icazələrin verilməsi, elektrik enerjisi bazarının monitorinqi, istehlakçıların şikayətlərinə, tənzimləmə subyektləri arasında mübahisələrə baxılması ilə bağlı hüquqi münasibətləri tənzimləyən hüquqi aktların, həmçinin, tənzimləyicinin daxili auditini, hesabatlarının açıqlanmasını, İdarə Heyətinin iclaslarının keçirilməsi və tənzimləyicinin hüquqi aktlarının və sənədlərinin açıqlanması ilə bağlı normativ aktların və daxili qaydaların qabaqcıl beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla layihələndirilməsinə başlanılmışdır. Beynəlxalq məsləhətçi şirkətin texniki dəstəyi ilə hazırda hüquqi aktların normayaradıcılıq texnikasının tələblərinə uyğun olaraq formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi prosesi davam etdirilməkdədir.

Fəsil IV

STRATEJİ YOL XƏRİTƏLƏRİNİN İCRASI ÜZRƏ FƏALİYYƏT

“Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “Tədbirlər Planı”nın 3.3.1-ci yarımbəndinin icrası məqsədi ilə elektrik enerjisi tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üçün hazırlanmış “Tarif Metodologiyası” “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-yə göndərilmiş və həmin qurumlardan daxil olmuş rəy və təkliflər təhlil edildikdən sonra məqbul hesab olunanlar “Tarif Metodologiyası”nda nəzərə alınmışdır.

Hesabat dövrü ərzində elektrik enerjisi tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üçün hazırlanmış “Tarif Metodologiyası”na beynəlxalq təlimlərdə qazanılan biliklər əsasında düzəlişlər edilmiş və daha da təkmilləşdirilmişdir. Layihənin yekun variantında bir sıra mübahisəli məsələlər (məs. kapitalın orta çəkili dəyərinin və səhmdar kapitalının dəyərinin hesablanması, səmərəlilik əmsalının müəyyən edilməsi və s.) Azərbaycan bazarının şərtlərinə uyğunlaşdırılaraq təkliflər əsasında yenidən işlənmişdir. Bundan sonra, layihəyə münasibət bildirilməsi üçün metodologiya Energetika Nazirliyinə, “Azərişiq” ASC və “Azərenerji” ASC-yə göndərilmişdir. “Elektrik enerjisi tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə tarif metodologiyası”nın yenilənmiş versiyasına dair “Azərişiq” ASC-dən daxil olmuş rəy və təkliflərlə bağlı 2020-ci il 11 noyabr tarixində “Azərişiq” ASC-nin əməkdaşları ilə görüş təşkil olunmuş və görüşdə bütün məqamlara aydınlıq gətirilmişdir. 2020-ci il 14 dekabr tarixində “Elektrik enerjisi tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə tarif metodologiyası” Energetika Nazirliyi tərəfindən Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş və Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 23 dekabr tarixli 24308 nömrəli dərkənarı ilə rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə, Maliyyə Nazirliyinə, SOCAR-a, “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-yə göndərilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində təbii qaz tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə “Tarif Metodologiyası” da hazırlanmışdır. Metodologiya “Cost-plus” metoduna yaxın olub, riyazi və iqtisadi mahiyyət etibararı ilə elektrik enerjisi üçün yazılan metodologiyaya oxşardır. Hazırlanmış metodologiya SOCAR-a göndərilmiş, 2020-ci il 25 sentyabr tarixində Energetika Nazirliyinin, SOCAR-ın və Agentliyin mütəxəssislərinin birgə iştirakı ilə “Təbii qaz tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə tarif metodologiyası”nın layihəsinin və maliyyə modelinin onlayn formatda təqdimatı keçirilmişdir. Görüş zamanı qeyd olunan sənədə dair SOCAR tərəfindən bildirilən rəy və təkliflər, həmçinin, suallar ətrafı müzakirə olunmuşdur. Müzakirə zamanı metodologiyanın layihəsi və maliyyə modeli ilə bağlı əlavə rəy və təklif bildirilməmişdir. Bundan sonra, 2020-ci il 14 dekabr tarixində “Təbii qaz tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə tarif metodologiyası” Energetika Nazirliyi tərəfindən Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmiş və Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 23 dekabr tarixli 24308 nömrəli dərkənarı ilə rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə, Maliyyə Nazirliyinə, SOCAR-a, “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-yə göndərilmişdir.

Həmçinin, hesabat dövrü ərzində hazırlanmış “İstilik təchizatı xidmətləri ilə bağlı tariflərin müəyyənləşdirilməsi üzrə Tarif Metodologiyası”nın layihəsi və “Azəristilik təchizatı” ASC-nin 2019-cu il üzrə göstəriciləri əsasında hesablanmış maya dəyəri üzrə məlumatlar baxılması üçün Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “Tədbirlər Planı”nın 3.2.3-cü “Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi” yarım bəndinin icrası ilə bağlı istehlakçılar, xüsusən də yük dəyişkənliklərinin baş verdiyi sənaye qurğularına malik polad və alüminium istehsalçıları üçün elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən ƏİG-lərin müəyyən edilməsi istiqamətində hazırlanmış “Elektrik enerjisinin əsas keyfiyyət göstəricilərinə nəzarət və elektrik enerjisinin keyfiyyət göstəricilərini təhrif edən mənbənin (mənbəyə istiqamət) təyin edilməsi üzrə Standart” hesabat dövründə Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu tərəfindən qeydiyyatla alınmış və hazırda ondan irəli gələn işlərin görülməsi üçün “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-yə, eləcə də iri polad və alüminium istehsalçılarına göndərilmişdir.

Enerji səmərəliliyinin və keyfiyyət göstəricilərinin artırılması məqsədilə enerji istehsalı və təchizatı müəssisələri və istehlakçılar arasında reaktiv enerji (güc) mübadiləsinin tənzimlənməsi, tarif metodologiyasının və kompensasiya üsullarının tətbiq edilməsi üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi məqsədilə hazırlanmış təkliflər İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “Tədbirlər Planı”nın 3.4.2-ci yarımbəndinin icrası ilə bağlı elektrik enerjisi üzrə topdansatış bazarının yaradılması ilə əlaqədar müsbət beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan araşdırmalar aparılmış və geniş hesabat hazırlanmışdır. Aparılmış araşdırmalar və təhlillər nəticəsində elektrik enerjisinin istehsalından pərakəndə satışa qədər dəyər zəncirinin bütün həlqələrinin (istehsal, ötürmə, paylama və təchizat) idarəçilik nöqteyi-nəzərindən bir-birindən ayrılması ilə bağlı elektroenergetika sahəsində rəqabətə əsaslanan liberal bazar münasibətlərinə mərhələli keçidlə əlaqədar (I mərhələ - 2020-2021-ci illər, II mərhələ 2022-2024-cü illər, III mərhələ - 2025-ci ildən başlayaraq) təkliflər hazırlanaraq 28.08.2019-cu il tarixli EN-01-06-2796/20 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edilmişdir. Bundan sonra, beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq liberal bazar münasibətlərinə keçid üçün ilk növbədə müəyyən hazırlıq işlərinin görülməsi ilə əlaqədar hazırlanmış təkliflər 29.07.2020-ci il tarixli EN-01-09-2459/20 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə göndərilmişdir.

Fəsil V

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq üzrə:

Agentlik tərəfindən hesabat dövrü ərzində assosiativ üzv seçilmiş ERRA təşkilatının aşağıda adları sadalanan komitələrində və işçi qrupunda iştirak təmin olunmuşdur:

- Elektrik enerjisi bazarı və iqtisadi tənzimləmə komitəsi;
- Bərpa olunan enerji üzrə komitə;
- İstehlakçıların müdafiəsi üzrə işçi qrupu.

Agentlik hesabat dövrü ərzində müvafiq sahədə ixtisaslaşmış aşağıdakı beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Enerji Tənzimləyiciləri Şurası (CEER);
- Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyi (IRENA);
- Şərq Tərəfdaşlığı;
- Avropa İttifaqı Enerji Birliyi;
- Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Assosiasiyası (ERRA).

Bundan başqa, müvafiq sahəyə investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə Agentlik hesabat dövrü ərzində aşağıdakı beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB);
- Asiya İnkişaf Bankı (AİB).

Agentlik hesabat dövrü ərzində beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təşkil edilmiş aşağıdakı tədbirlərin iştirakçısı olmuşdur:

- 2020-ci ilin 10-13 fevral tarixlərində Macarıstanın Budapeşt şəhərində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyi (ERRA) tərəfindən “İqtisadi tənzimləmənin prinsipləri və elektrik enerjisi tarifləri” mövzusunda təşkil olunmuş seminar;
- 2020-ci ilin 6 aprel tarixində videokonfrans formatında Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) üzv təşkilatlarının sədrlərinin görüşü;
- 2020-ci ilin 7 aprel tarixində videokonfrans formatında Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Lisenziyalaşdırma və rəqabət komitəsinin iclası;
- 2020-ci ilin 7 aprel tarixində videokonfrans formatında Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Tarif komitəsinin iclası;
- 2020-ci ilin 28-29 aprel tarixlərində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “COVID 19-un Enerji sektoruna təsirləri” adlı vebinar;
- 2020-ci ilin 22 iyun-17 iyul tarixlərində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “Elektrik enerjisi tariflərinin müəyyən edilməsi praktiki təlimat” adlı onlayn təlim;
- 2020-ci ilin 3-4 iyun tarixlərində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “Elektrik enerjisi istehsalının modelləşdirilməsi və enerji ötürülməsi sistemlərinin uyğunluğu” mövzusunda vebinar;
- 2020-ci ilin 15 iyul tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “Elektrik enerjisi bazarı və iqtisadi tənzimləmə komitəsinin virtual görüşü”;
- 2020-ci ilin 17 sentyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Ümumi iclası;
- 2020-ci ilin 22 sentyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Bərpaolunan enerji üzrə komitəsinin iclası;
- 2020-ci ilin 23 sentyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “Elektrik enerjisi bazarı və iqtisadi tənzimləmə komitəsinin virtual görüşü”;
- 2020-ci ilin 14 oktyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) “Tənzimləmə sahəsində qərar qəbul edilməsi prosesinə tərəfdaşların cəlb olunması” adlı vebinar;
- 2020-ci ilin 28 oktyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) sədrlərinin virtual iclası;
- 2020-ci ilin 18 noyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Bərpaolunan enerji üzrə komitəsinin iclası;
- 2020-ci ilin 19 noyabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) Elektrik enerjisi bazarı və iqtisadi tənzimləmə komitəsinin iclası;
- 2020-ci ilin 11 dekabr tarixində Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyinin (ERRA) 20 illik yubileyi.

Xarici ölkələrin enerji tənzimləyiciləri ilə əməkdaşlıq üzrə:

Hesabat dövrü ərzində Bolqarıstan Respublikasının Enerji və Su Tənzimləyici Komissiyası və Türkiyə Respublikasının Enerji Bazarını Tənzimləmə Təşkilatı (EPDK) ilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi arasında Əməkdaşlıq Sazişləri imzalanmışdır.

Agentlik hesabat dövrü ərzində enerji tənzimlənməsi sahəsində xarici ölkələrin aşağıda sadalanmış qurumları ilə əməkdaşlıq etmiş, məlumat mübadiləsində iştirak etmişdir:

- Türkiyənin Enerji Bazarını Tənzimləmə Şurası (EPDK);
- Rusiya Federasiyasının “Bazar Şurası” qeyri-kommersiya təşkilatı;

- Ukrayna Enerji Tənzimləyicisi (NERC);
- Gürcüstan Enerji Tənzimləyicisi (GNERC);
- Moldova Enerji Tənzimləyicisi (ANRE);
- Rumıniya Enerji Tənzimləyicisi (ANRE);
- Bosniya və Herseqovina Dövlət Enerji Tənzimləmə Komissiyası (SERC);
- Bolqarıstan Respublikasının Enerji və Su Tənzimləyici Komissiyası (EWRC).